

OPEROS DRAMATURGIJA

Dalyko (modulio) pavadinimas		Kodas	Studijų programa (-os)
Operos dramaturgija / Opera dramaturgy		M117317	Muzikos atlikimas (Dainavimas, Dirigavimas simfoniniam orkestrui)
Dėstytojas (-ai)		Padalinys	
Kordinuojantis: doc. Audronė Nekrošienė		Dirigavimo katedra	
Studijų pakopa		Dalyko (modulio) tipas	
Antroji (magistrantūra)		Privalomas	
Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis / Studijų programa		Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	1–2 semestrai / Muzikos atlikimas (Dainavimas, Dirigavimas simfoniniam orkestrui)		Lietuvių, vokiečių, rusų
Reikalavimai studijuojančiajam			
Išankstiniai reikalavimai: muzikos istorijos, muzikos kalbos (harmonijos, polifonijos), filosofijos, literatūros, meno istorijos ir orkestro muzikos stilių žinios, partitūrų skaitymo ir instrumentuotės įgūdžiai.			Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra.
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis valandomis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
10 (5+5)	266 (133+133)	68 (34+34)	198 (99+99)
Dalyko (modulio) tikslas			
<p><i>Operos dramaturgijos</i> dalyko tikslas – supažindinti su operos žanro specifika ir stilistika, konkrečiais veikalais, žanro istorijai didžiausią įtaką turėjusiais kūrėjais (kompozitoriais, libretistais, režisieriais, dirigentais, dainininkais) ir teatrais, žymiausiais veikalais ir jų pastatymais. Kurso metu lyginamos skirtingų epochų veikalų ypatybės, lyginami skirtingų epochų ir stilių veikalai ir klasifikuojami pagal išskirtines dramaturgijos ypatybes, analizuojama operų dramaturgija, jų muzikinė kalba ir temines plėtotės; analizuojami operos dramaturgijos dėsniniais ir operinės sintezės elementų santykiai.</p>			
Trumpa dalyko (modulio) anotacija (iki 500 simbolių)			
<p><i>Operos dramaturgijos</i> dalyke plačiai aptariamos žanro problemos, sceninio kūrinio ypatumai, operinės dramaturgijos specifika, operos veikėjų – kaip sudėtingos meninės visumos, susidedančios iš muzikos, žodžio ir scenos veiksmo – esmė, dramatinio konflikto formos (išorinis, vidinis, tariamasis / arba nuotolinis/ konfliktas, įvairių konflikto formų sąveika ir pan.), veiksmo plėtotės formos operoje (tiesioginės, šalutinės, ciklinės plėtotės formos, retrospektyva, „užplaukimas“, asociacijos ir kt.), svarbiausi istorinės raidos etapai, skirtingų muzikinių-dramatinių kompozicijų tipų formavimas operoje, leitmotyvas ir jo dramaturginė funkcija. Analizuojami operų libretai ir literatūriniai jų pirmtakai, sceniniai operų pastatymai, operos suvokimo psichologija.</p> <p>Dalykas dėstomas analizuojant vaizdo ir garso įrašus, operų partitūras ir klavyrus. Didelis dėmesys skiriamas tų pačių veikalų įvairiems pastatymams ir įvairių atlikėjų interpretacijos analizei. Studentai savarankiškai studijuoja po du pasirinktus veikalus (po 1 du semestrus) nuo literatūrinio šaltinio ir libreto analizės iki įvairių pastatymų versijų vertinimo.</p>			

Studijų programos(-ų) ugdomos kompetencijos (progr. rezultato nr.)	Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Muzikos teorijos, istorijos ir kultūros kontekstų, jų sąsajų su interpretacijos tradicijomis išmanymas. (2.1)	Žinos apie operos žanro istoriją, svarbiausius operos kūrėjus ir kūrinius, gebės atpažinti veikalus, turėjusius įtakos operos raidai, orientuosius muzikinio ir literatūrinio teksto perteikimo vizualinėmis priemonėmis galimybėse.	Literatūros, garso ir vaizdo įrašų analizė, grupinė diskusija	Apklausa žodžiu, partitūros/klavyro analizė, muzikos klausymo testas
Muzikos teorijos, istorijos ir kultūros kontekstų, jų sąsajų su interpretacijos tradicijomis išmanymas. (2.2)	Gebės palyginti skirtingus operų pastatymus, nustatyti veikalų koncepcijos perteikimo būdus.	Literatūros, garso ir vaizdo įrašų analizė, grupinė diskusija	Apklausa žodžiu, partitūros/klavyro analizė, muzikos klausymo testas
Gebėjimas analizuoti ir kritiškai vertinti meninius procesus ir jų reikšmę šiuolaikinės kultūros kontekste bei veikti jos raidą. (4.1)	Gebės analizuoti ir palyginti skirtingas operos veikalų interpretacijas, pastatymus, vertinti skirtingų šalių muzikinių teatrų veiklą.	Literatūros, garso ir vaizdo įrašų analizė, grupinė diskusija	Apklausa žodžiu, partitūros/klavyro analizė, muzikos klausymo testas
Gebėjimas analizuoti ir kritiškai vertinti meninius procesus ir jų reikšmę šiuolaikinės kultūros kontekste bei veikti jos raidą. (4.2)	Gebės kritiškai vertinti atlikimo ir pastatymo kokybę ir meninę vertę.	Literatūros ir garso ir vaizdo įrašų analizė, grupinė diskusija	Apklausa žodžiu, partitūros/klavyro analizė, muzikos klausymo testas

Temos (repertuaras)	Kontaktinio darbo valandos								Savarankiškas darbas	Savarankiškų studijų užduotys
	Teorinės paskaitos	Individualios paskaitos	Seminarai	Praktikumai	Pratybos	Pasirengimas egz. / Repetitijos /	Egzaminas/įskaityta	Visas kontaktinis darbas		
1 semestras										
1. Įvadas. Termino „dramaturgija“ suvokimas ir esmė. Žanro problemos. Sceninio kūrinio ypatumai. Operos dramaturgijos specifika.	4							4	5	Literatūros, garso ir vaizdo įrašų, partitūrų/klavyrų studijos
2. Žanro užuomazgos Italijoje. C. Monteverdi operos „Orėjas“, „Popėjos karūnavimas“.	4							4	8	
3. Opera Prancūzijoje. Jean Baptiste Lully.	4							4	8	
4. Meninis vaizdas operoje. Operos veikėjas - sudėtinga meninė visuma, susidedanti iš muzikos, žodžio ir scenos veiksmo.	4							4	8	Literatūros, garso ir vaizdo įrašų, partitūrų/klavyrų studijos (G. Verdi „Traviata“, „Rigoletas“, „Otelas“, „Kaukių balius“; G. Puccini „Toska“, „Bohema“, „Madam Baterflai“; P. Čaikovskij „Pikų dama“)
5. Draminis konfliktas operoje. Konflikto formos: išorinis, vidinis, konfliktas per atstumą, įvairių konflikto formų sąveika.	8							8	35	
6. Veiksmas operoje. Veiksmo plėtotės formos operoje: tiesioginis, šalutinis, ciklinės plėtotės formos, retrospektyva, „užplaukimas“, asociacijos.	8							8	35	
7. Egzaminas.							2	2		
Iš viso:	32						2	34	99	
2 semestras										
1. Opera Vokietijoje. K. W. Gluck, L. van Beethoven.	2							2	6	Literatūros, garso ir vaizdo įrašų, partitūrų/klavyrų studijos
2. Pagrindiniai veiksmo etapai ir išsiskleidęs muzikos plėtotė. W. A. Mozart opera „Don Žuanas“.	2							2	6	
3. Libretas ir literatūrinis pirmtakas (1). Tariamasis konfliktas ir „Fausto“ tema operoje (A. Radvilos „Faustas“, H. Berlioz „Fausto pasmerkimas“, A. Boito „Mefistofelis“, Ch. Gounod „Faustas“ ir kt.)	2							2	6	
4. Skirtingų muzikinių-dramatinių kompozicijų tipų formavimas operoje. Leitmotyvas ir jo dramaturginė funkcija. R. Wagner: „Skrajojantis olandas“, „Lohengrinas“, „Nibelungo žiedas“ („Reino auksas“, „Valkyrija“, „Zygfrydas“, „Dievų žūtis“), „Tristanas ir Izolda“, „Parsifalis“.	12							12	37	
5. Libretas ir literatūrinis pirmtakas (2) (Aleksandras Puškinas, Maurice Maeterlinck, Oscar Wilde, Georg Büchner, Balys Sruoga, Vincas Mykolaitis-Putinas, Justinas Marcinkevičius ir kt.)	2							2	6	Literatūros, garso ir vaizdo įrašų, partitūrų/klavyrų studijos
6. Sceninis operos pastatymas. R. Strauss „Salomėja“.	2							2	6	
7. Operos suvokimo psichologija. C. Debussy „Pelėjas ir Melisanda“.	2							2	6	
8. Dramaturginė operinių formų funkcija operos kompozicijoje. A. Berg „Vocekas“.	2							2	6	
9. XX amžiaus pabaigos operų apžvalga. O. Messiaenas „Pranciškus iš Asyžiaus“, P. Glasso ir J. Adamso operos	4							4	14	
10. Opera Lietuvoje. Istorija ir problemos. B. Dvarionas „Dalia“; E. Balsys „Kelionė į Tilžę“; B. Kutavičius „Strazdas žalias paukštis“, „Lokys“; G. Kuprevičius „Herkus Mantas“, „Veronika“; A.	2							2	6	

Žigaitytė „Mažvydas“, „Žilvinas ir Eglė“, „Praregėjimas“.										
11. Egzaminas.							2	2		
	Iš viso:	32					2	34	99	

Vertinimo strategija	Svoris, proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas (žodžiu)	100	Sesijos metu	<p>Egzamino struktūra:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teorinis klausimas (teiginius būtina iliustruoti studijuoti pasirinktos operos fragmentais, skambinant juos iš klavyro ar partitūros). 2. Pasirinktos operos partitūros / klavyro analizė. 3. Muzikos klausymo testas (atpažinti klausomų operų fragmentų dramaturgijos pobūdį). <p>Vertinimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas teorines žinias pagrįsti praktiniais analizės ir skambinimo iš klavyro ar partitūros įgūdžiais. • Gebėjimas atpažinti semestro metu studijuotus veikalus (iš natų ir iš klausos). • Gebėjimas atpažinti veikalo dramaturginį etapą klausant ar žiūrint operų įrašų fragmentus.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr./t.	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomi studijų šaltiniai				
Nekrošienė, A.		<i>Operos dramaturgijos kurso konspektas (rankraštis)</i>		
Nietzsche, F.	1997	<i>Tragedijos gimimas</i>		Vilnius
Горович, Б.	1971	<i>Оперный театр</i>		Ленинград
Кулешова, Г.	1979	<i>Вопросы драматургии оперы</i>		Минск
Кулешова, Г.	1983	<i>Композиция оперы</i>		Минск

Aprobuota Dirigavimo katedros: data, posėdžio protokolo Nr.		
Registracijos studijų dalykų (modulių) registre Nr. ir data		